

Socialpolitik – en historisk bakgrund, internationella jämförelser och aktuella politiska utmaningar

Recenserad bok: Socialpolitik – en historisk bakgrund, internationella jämförelser och aktuella politiska utmaningar (upplaga 5)

Författare: Jonas Olofsson

Förlag: Studentlitteratur, Lund, 2020

Boken ”*Socialpolitik – en historisk bakgrund, internationella jämförelser och aktuella politiska utmaningar*” har nu kommit ut i en femte upplaga. Författare är ekonomisk-historiker Jonas Olofsson vid Malmö universitet. Författaren är nu tillbaka med en ny femte upplaga av boken. Det är särskilt glädjande då det sker uppdateringar av socialpolitiska utmaningar i vår tid. Genom bokens femton kapitel får läsaren såväl en historisk genomgång i ämnet socialpolitik och olika socialpolitiska förändringar och utmaningar i Sverige. Boken består i huvudsak av fem olika delar: 1) ”Socialpolitikens utgångspunkter”, 2) ”Socialpolitikens drivkrafter, inriktning och organisation”, 3) ”Socialpolitikens förutsättningar och effekter”, 4) ”Den svenska socialpolitiken i ett jämförande perspektiv”, 5) ”De långa utvecklingslinjerna i socialpolitikens utveckling – en avrundande framåtblick”. Redan i första meningen i boken fångar författaren läsarens intresse. Han skriver: ”Socialpolitiken är ett av de politikområden som omsätter mest offentliga resurser och väcker störst medborgerligt intresse” (s.11). Det må vara på det viset samtidigt som boken fyller ett viktigt rum exempelvis inom utbildningar i socialt arbete och socialpolitik (Socionomprogrammet). Den kunskap och erfarenheter som yrkesverksamma socialarbetare har på fältet inbegriper inte enbart socialt arbete, direktarbete och samtal. Inom en rad olika områden måste socialarbetare i dag vara förtrogna med att kunna använda sig av olika socialpolitiska verktyg. Ett sådant verktyg är nomenklaturen och klassifikationen ICF (Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa). Men det är inte enbart viktigt att kunna betrakta och beskriva ett sådant verktyg utifrån klassificeringar och språkbruk. Det är i högsta grad ett socialpolitiskt verktyg som kan användas på samhällsnivå. Inom socialpolitiken talas mycket om socialpolitiska principer, socialpolitiska reformer och socialpolitiska perspektiv. Såväl socionomstuderande som yrkesverksamma socialarbetare måste aktivt arbeta med att genomföra såväl komparativa analyser av socialpolitiken och dess utveckling. På samhällsnivå är det oerhört väsentligt att socialarbetare kan kommentera samhällsutvecklingen utifrån förebyggande arbete i socialt arbete, delta i samhällsplaneringen och i opinionsbildningen. Här kan också socialarbetaren kommentera såväl den historiska som samtidens socialpolitik. Boken ”*Socialpolitik – en historisk bakgrund, internationella jämförelser och aktuella poli-*

tiska utmaningar” ger sådan bakgrund och förutsättningar för att bli skolad inom socialpolitikens område. De olika delarna i boken är högintressanta eftersom den visar både på styrkor, begränsningar och sårbarhet i socialpolitiken. Ett av bokens mest intressanta avsnitt är det sista kapitlet: ”Har den moderna socialpolitiken blivit omodern?. Här beskriver stora och verkliga problembilder och utmaningar. Bland annat beskrivs och problematiseras såväl ökade inkomstskillnader som en ökad ojämlikhet i samhället. Jonas Olofsson beskriver i slutet av boken hur klyftorna mellan grupper i samhället kan komma att öka betydligt i och med större och avgörande förändringar i socialpolitiken. Olofsson skriver: ”Framväxten av fler och starkare socialpolitiska aktörer utanför den offentliga sektorns upplevs av många som positiv därför att fler omfattas av generösa förmåner samtidigt som stödinsatser effektiviseras. Även den kommunala äldreomsorgen, skolan och statliga Arbetsförmedlingen kan må bra av ett större mått av konkurrens, men huvudlinjen bör vara hög och likvärdig standard. Talar vi om trygghetsförsäkringarna leder fler kollektivavtalade förmåner till att det politiska priset för att försämra offentligt sociala förmåner minskar, trots att välfärdsförlusterna för enskilda individer kan bli betydande. Vi riskerar att få en starkare uppdelning ur trygghets- och inkomstsynpunkt mellan den del av arbetskraften som har stabila anställningsvillkor, goda inkomster och gynnsamma sociala förmåner, och en annan grupp med lösare anställningsförhållanden och lägre löner som är helt hänvisad till offentliga sociala förmåner” (s.230).

För läsaren finns det mycket att upptäcka i den här boken. Varje kapitel avslutas med såväl historiskt källmaterial som uppdaterade litteraturreferenser på området. Att boken nu utkommit i en femte upplaga är särskilt glädjande inte endast för de som är intresserade av socialpolitik och politiska utmaningar. Boken kan läsas av såväl den som vill få grundläggande kunskaper i socialpolitik och de som vill söka sig till fördjupningarna. Det lyckas Jonas Olofsson utomordentligt väl med. Han möter hela läsegruppen med boken som är både välskriven och pedagogiskt upplagd. Författaren reser också flera intressanta frågor i de olika avsnitten. I en kommande upplaga skulle det även kunna finnas ett särskilt avsnitt där alla diskussionsfrågor samlas upp. Boken kan läsas av alla som är intresserade av socialpolitik och välfärdsfrågor i samhället. En utomordentlig viktig bok för utbildning i socialt arbete och socialpolitik. En bok för såväl studerande, lärare som forskare.

Jörgen Lundälv
Docent i socialt arbete,
Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet.
E-post: Jorgen.Lundalv@socwork.gu.se